

Gemeente Rotterdam

Onderwerp: aanbiedingsbrief gebiedsverslag
2021 Gebiedscommissie Kralingen-Crooswijk

Gebied Kralingen Crooswijk

Bezoekadres: Oostzeedijk 276
3063 CA ROTTERDAM

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Internet:
<http://www.rotterdam.nl/kralingencrooswijk>

Van: Gebiedscommissie Kralingen - Crooswijk

E-mail: gebiedscommissies@rotterdam.nl

Ons kenmerk: BSD-GbKC-3790625/4020315

Bijlage(n): 1

Datum: 2 maart 2022

Retouradres: Postbus 70012 3000 KP Rotterdam

College van Burgemeester en Wethouders

Postbus 70012

3000 KP ROTTERDAM

Geacht College,

Namens de gebiedscommissie Kralingen-Crooswijk bieden wij u hierbij het Gebiedsverslag 2021 aan, vastgesteld in de gebiedscommissievergadering van 24 februari 2021.

Met vriendelijke groet,

Namens de gebiedscommissie Kralingen-Crooswijk,

L.A. van Overdam,
Technisch voorzitter

S.M.G. Hak,
Wijkmanager

Gebiedsverslag Kralingen-Crooswijk

2021

Foto: Arnoud Verhey

Inhoud gebiedsverslag 2021

Voorwoord door de gebiedscommissie Kralingen-Crooswijk

1. De communicatie met en de participatie van de bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers in het gebied bij de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van het gemeentelijk beleid in de gebieden.
 - 1a. Het toepassen van interactieve beleidsvorming bij het opstellen van gebiedsplannen.
2. Het beschikbaar stellen van middelen voor bewonersinitiatieven, participatie en representatie.
3. Het (on) gevraagd (gekwalificeerd) advies geven aan het gemeentebestuur.
4. Voortgang van de doelen uit de wijkagenda

Bijlage – Overzicht bewonersinitiatieven en Corona initiatieven 2021

Voorwoord door de gebiedscommissie Kralingen-Crooswijk

Namens de gebiedscommissie Kralingen-Crooswijk doe ik u hierbij het gebiedsverslag toekomen.

Net als in 2020 is het jaar 2021 sterk beïnvloed door de Coronapandemie. De gebiedscommissie is het afgelopen jaar maar beperkt fysiek bijeengekomen. De meeste vergaderingen hebben digitaal plaatsgevonden. Verder hebben de opgelegde beperkingen vanuit de overheid ertoe geleid dat vele initiatieven die door bewoners werden aangedragen niet ten uitvoer zijn gebracht, dan wel zijn doorgeschoven in de tijd. We hopen dat deze initiatieven begin 2022 met het opheffen van de beperkingen alsnog plaats kunnen vinden.

Toch hebben we niet stilgezeten, en ondanks de beperkingen getracht onze taken als gebiedscommissie zo goed mogelijk te vervullen.

Door het instellen van een proces voor corona-initiatieven hebben we getracht de procedures rondom het indienen van bewonersinitiatieven te versimpelen en laagdrempeliger te maken. Verder zijn er samen met Opzoomermee, welzijnspartijen en woningbouwcorporaties en andere samenwerkingspartners in Kralingen en Crooswijk bewonersinitiatieven-markten georganiseerd, om het proces voor het indienen van bewonersinitiatieven te faciliteren en te stimuleren.

Na de zomer is de evaluatie van het programma Oud Crooswijk besproken in de gemeenteraad. De eerste stappen zijn gezet maar we zijn er nog niet. Langdurige inzet en een integrale aanpak is nodig om te werken aan de maatschappelijke opgaven in Crooswijk. We zijn dan ook blij dat besloten is om deze aanpak voor Crooswijk de komende 10 jaar te continueren.

Ook is in het afgelopen jaar de besluitvorming gereedgekomen over de start van de nieuwe wijk Nieuw Kralingen. De gebiedscommissie heeft hierover geadviseerd en heeft nadrukkelijk geadviseerd om bij de ontwikkeling van de wijk rekening te houden met de ontsluiting middels het OV en rekening te houden met het voorzieningenniveau.

Ook in Kralingen vindt uitbreiding van de wijk plaats. Het masterplan Brainpark is goedgekeurd en voorziet in de bouw van ruim 2500 woningen. Het huidige kantorenpark wordt getransformeerd in een aantrekkelijke woonomgeving.

Naast uitbreiding van de wijk is er ook meer behoefte aan balans in de wijk. Kralingen is een aantrekkelijke plek voor studenten, en de woningmarkt en beleggers zijn hierop ingesprongen. De balans in de wijk is zoek en leidt tot steeds meer woonoverlast en overlast op straat. In september 2021 is hierover een bewonersavond georganiseerd waar bewoners hun beklag deden maar ook aangaven actief te willen meewerken aan het oplossen van het probleem. Bewoners hebben zich georganiseerd en verenigd in de Stichting STOK (Stop Overlast Kralingen) en samen met de gemeente, studenten, stedelijke diensten en de gebiedsorganisatie heeft dit geleid tot een actieplan Studenten Overlast welke in februari 2022 door het College is vastgesteld.

Tot slot is heeft de gebiedscommissie de participatie rondom de oeververbinding en de ontwikkelingen rondom de nieuwbouw Excelsior, Brainpark en het initiatief Kralingen aan de Maas en Stichting Groen Waarde de Esch ondersteund. En als sluitstuk hebben wij nog advies gegeven over de Wijk aan Zet.

Onze tijd zit erop, en we kijken met gemengde maar ook trotse gevoelens terug. We zijn blij dat we een bijdrage hebben kunnen leveren aan de ontwikkeling van ons mooie gebied Kralingen Crooswijk.

Namens de gebiedscommissie Kralingen-Crooswijk,

Rens van Overdam,
Technisch Voorzitter

1. communicatie met en de participatie van de bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers in het gebied bij de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van het gemeentelijk beleid in de gebieden.

Zoals alle bestuursorganen en gebiedsorganisaties heeft ook het Gebied Kralingen-Crooswijk in het algemeen veel minder contact gehad met de bewoners vanwege de Corona-pandemie. En hoewel de vergaderingen van de Gebiedscommissie online door konden gaan missen mensen de inspiratie van met elkaar in gesprek gaan en is de opkomst voor digitale bijeenkomsten laag te noemen. Bij 1a. is uitgewerkt welke trajecten zijn gelopen en waar er wél succes mee geboekt is.

Meer informatie over ontwikkelingen op verschillende dossiers is opgenomen in de overdrachtsdocumenten die zijn opgesteld voor Kralingen en Crooswijk. Deze overdrachtsdocumenten zijn in onze vergadering van 10 februari 2022 vastgesteld en naar het College gestuurd.

1.a het toepassen van interactieve beleidsvorming bij het opstellen van wijkactieplannen

Winterprogrammering:

Op verzoek van de gemeenteraad heeft de Gebiedscommissie onderzocht of en op welke wijze er behoefte was aan een alternatief programma voor de jaarwisseling 2021/2022. Er is gekozen voor een vorm waarbij veel verschillende ideeën zijn verzameld en waarbij jongeren een belangrijk onderdeel waren van de programmering. Door de coronamaatregelen en de pandemie heeft uitvoering van het programma slechts beperkt kunnen plaatsvinden. De opening van de Motivational Quoteroad vond nog net voor de lock-downperiode in december plaats en ook lampionnenoptochten en het treintje voor kinderen zijn gelukkig gelukt. Andere activiteiten wachten nog op uitvoering in 2022.

Foto: Eeuwke Woldring / De Ster

Kralingen - Echt de Esch

De grote ontwikkelingen in het oostelijk deel van Kralingen hebben de bewoners ook in 2021 niet onberoerd gelaten. We denken hierbij aan de keuze voor een nieuwe oeververbinding en het participatietraject wat daarmee van start is gegaan, aan de voorbereidingen om te komen tot de Omgevingsvisie die de gebiedsuitwerking van Alexanderpolder- Zuidplein (A-Z) basis geeft, aan de toekomstige ontwikkeling van Brainpark, waar in 2020 de ambitie voor is vastgelegd, aan de keuze voor een vernieuwbouwvariant van het Excelsior stadion, aan de plannen voor een upgrade van het winkelcentrum in de Esch.

Vanuit de Esch, Kralingen Oost en Struisenburg zijn de bewoners en -organisaties actief bij deze (voorbereidende) trajecten aangehaakt. Het initiatief Kralingen aan de Maas heeft in 2020 een stevige boodschap afgegeven ten aanzien van de noodzaak om de kwaliteit van de leefomgeving in z'n samenhang te bewaken en bij voorkeur extra op in te zetten.

Buurtcollectief de Esch heeft het College in 2019 gevraagd een visie voor de wijk de Esch te realiseren. Dit heeft geresulteerd in het (kern) Waardentraject #EchtdeEsch. Na enige vertraging en een mooi fotoproject eind 2020, zijn in 2021 voor de zomer zes zgn. open ateliers georganiseerd. Dit gebeurde in nauwe samenwerking tussen het buurtcollectief, het inmiddels gevormde consortium De Esch, de gebiedscommissie en gemeenteambtenaren. Via thema-ateliers op verschillende gebieden zoals groen, wonen en voorzieningen zijn de kernwaarden van de Esch opgehaald. In de laatste bijeenkomst in juni 2021 zijn de kernwaarden met alle betrokkenen besproken en vastgesteld. De kernwaarden zijn vervolgens op 5 juli 2021 aangeboden aan wethouder Roos Vermeij en directeur Stadsontwikkeling Hermineke van Bockxmeer. Deze kernwaarden worden door bewoners 'meegegeven' in de grote ontwikkelingen en deze participatie is daarmee ook een stap in het realiseren van de Omgevingsvisie.

Foto: Rhalda Jansen

Studentenoverlast

De aanpak van overlast van studenten kreeg in 2021 een flinke vlucht. Per juli 2021 werd een nieuwe verordening van kracht waarbij in heel Rotterdam bij alle kamerverhuur aan 3 of meer personen een kamerverhuurvergunning verplicht is. Dit kwam boven op de maatregelen zoals het 0-quotum die al eerder waren ingevoerd en blijven gelden in Kralingen-Oost en Kralingen-west.

Op 22 september 2021 vond de derde grote bewonersbijeenkomst over dit onderwerp plaats. Wethouder Kurvers was deze keer hierbij uitgenodigd. Ter plekke werd duidelijk dat de situatie in veel straten in Kralingen in korte tijd verslechterd was tot een onacceptabel niveau. Wethouder Kurvers heeft de situatie direct besproken in het college en wethouder Karremans (woonoverlast) heeft de regie over de aanpak op zich genomen. Om een goed beeld te krijgen van de situatie is hij in de periode oktober-november in gesprek gegaan met bewoners en gebiedscommissie, de studentenverenigingen R.S.V. Sanctus Laurentius, RSC-RVSV en de Rotterdamse Kamer van Verenigingen (RKvV). Ook heeft hij een avond/nacht meegelopen met de wijkagent. Op basis van alle gesprekken zijn diverse maatregelen genomen, welke zijn opgenomen in het Actieplan Studentenoverlast Kralingen. Dit plan is op 8 februari 2022 vastgesteld in het College van B&W. Bijzonder aan dit plan is dat dit in verregaande co-creatie met bewoners is opgesteld. Bewoners hadden zich al snel verenigd in de werkgroep STOK (Stop overlast Kralingen) en zij hebben samen met de gebiedscommissie meegedacht en meegewerkt aan het actieplan. Ook waren zij nauw betrokken bij alle communicatie-uitingen, zoals het inloopspreekuur, een bewonersbrief aan ca 8000 huishoudens, een brief aan de leden van studentenverenigingen, de emailnieuwsbrieven en de website waarop alle gemeente-informatie te vinden is: [Studentenoverlast in Kralingen | Rotterdam.nl](https://www.rotterdam.nl/studentenoverlast) Stok heeft ook een eigen website ingericht: [Stichting STOK | Stop Overlast in Kralingen \(stok-nu.nl\)](https://www.stok-nu.nl)

10 februari 2022: presentatie actieplan Studentenoverlast Kralingen met van links naar rechts Paul Huguenin (Stok), Wethouder Vincent Karremans, Julia van den Bosch (RKvV), Rens van Overdam (gebiedscommissie Kralingen-Crooswijk) en Arthur ten Have (Stok).

Foto: Eric Fecken

Programma Oud-Crooswijk:

Voor het Programma Oud-Crooswijk is in 2021 (weer) extra capaciteit ingezet voor het onderdeel participatie. Er is gezocht naar alternatieven voor bijeenkomsten om het contact ondanks de steeds terugkerende corona-beperkingen met de wijk te houden.

De evaluatie van het Programma 2017-2021 is in de hele wijk verspreid via een zogenaamde praatplaat en bewoners is gevraagd om reacties. De respons was helaas klein, 23 personen hebben de moeite genomen om hem in te vullen, slechts 10 helemaal. Daarmee is de uitkomst zeker niet representatief. De respondenten die wel hebben ingevuld konden zich overwegend goed in de doelen van het Programma vinden.

De werkgroepen die zijn ontstaan tijdens de bewonersavond Oud-Crooswijk in 2020 zijn m.n. digitaal voortgezet. Dit medium is noodgedwongen gekozen omdat een groot deel van het jaar geen bijeenkomsten mogelijk waren.

Met het organiseren van een Groendag zijn bewoners begin juli geactiveerd om met elkaar te tuinieren op het Schuttersveld. De werkgroep Schoon is uitgenodigd om deel te nemen aan het ambtelijk overleg op dit onderwerp en enkele bewoners sluiten maandelijks aan.

Foto: Rhalda Jansen

Om voeling te houden met de wijk is ook een klankbordgroep opgericht, de zogenaamde Raad van Elf, zo veel mogelijk een doorsnede van de bevolking die met de wijkmanager en enkele Gebiedscommissieleden bijeenkomsten in kleine groepen heeft gehad. Met name het imago van de wijk als overkoepelend thema wordt door bewoners geagendeerd en meer thematisch Kansen voor jongeren, het Schuttersveld (als kans voor de wijk) en versterking van (uitstraling) van de Crooswijkseweg.

Initiatievenmarkt

Op 6 november 2021 werd op het Berkelplein in Kralingen-West een Initiatievenmarkt georganiseerd. In het HvdW Berkelplein kregen bewoners informatie over hoe ze voor goede ideeën voor de wijk aanvragen kunnen doen bij de gemeente, Opzoomermee, de cultuurregisseur en Woonstad Rotterdam. Om bewoners te trekken of langer vast te houden, werden buiten door TOS activiteiten georganiseerd.

Pilot Digitale Participatie

Via MijnRotterdam is de digitale omgeving opgebouwd die de mogelijkheden voor digitale participatie heeft onderzocht in Wijk aan Zet en in Crooswijk is de pilot uitgevoerd. De pilot was speciaal gericht op het activeren van jongeren om een initiatief in te dienen, wat niet gelukt is. Wel is door het voeren van gesprekken goed contact gelegd met jongeren die in potentie wat wilden doen met en voor de wijk en is een samenwerking ontstaan tussen jongeren en een deelnemers aan een voorbeeld-initiatief.

2. Het beschikbaar stellen van middelen voor bewonersinitiatieven en participatie

Corona-initiatieven: een speciale regeling

De Gebiedscommissie heeft op 10 december 2020 besloten om een speciale regeling in te voeren en op te roepen tot voorstellen om corona-effecten te verzachten. Via een versnelde besluitvormingsprocedure konden bewoners initiatieven met dat doel indienen. Hiervan is goed gebruik gemaakt: ruim 20 initiatieven zijn ingediend op deze manier. Van het rondbrengen van maaltijden voor ouderen tot gratis klei om thuis een leuke activiteit te hebben (die ook nog werd afgebakken), er kwam van alles langs. In totaal heeft dit geleid tot een uitgave van meer dan €50.000 bovenop de reguliere bewonersinitiatieven en creatieve, nieuwe ideeën voor initiatieven. Vanwege de gewenste snelheid is dit proces apart van het proces voor de reguliere bewonersinitiatieven georganiseerd en ten laste gebracht van het budget participatie.

Budget gebiedscommissie

De gebiedscommissie beschikt over een budget voor participatie, bewonersinitiatieven en representatie. Het budget 2021 bedroeg € 8,0 mln.¹ voor de gezamenlijke gebiedscommissies, wijkraden of wijkcomités. In het jaarlijks verslag legt de gebiedscommissies, wijkraden of wijkcomités verantwoording af over de besteding van het budget, verdeeld naar de uitgaven voor participatie, bewonersinitiatieven en representatie.

Bestuursorgaan	Begroting
Centrum - Gebiedscommissie	447.409
Charlois - Gebiedscommissie	381.192
Charlois - Pendrecht	184.079
Charlois - Tarwewijk	171.120
Delfshaven - Gebiedscommissie	570.597
Delfshaven - Mathenesse	105.640
Delfshaven - Middelland	96.933
Feijenoord - Afrikaanderwijk	157.348
Feijenoord - Bloemhof	230.400
Feijenoord - Feijenoord wijk	113.490
Feijenoord - Hillesluis	161.351
Feijenoord - Katendrecht	90.412
Feijenoord - Kop van Zuid	117.291
Feijenoord - Noordereiland	75.046
Feijenoord - Vreewijk	228.203
Hillegersberg - Schiebroek	580.086
Hoek van Holland	234.238
Hoogvliet - Gebiedscommissie	253.668
IJsselmonde - Gebiedscommissie	563.957
KraCro - Gebiedscommissie	597.126
Noord - Agniesebuurt	59.221
Noord - Bergpolder	146.130
Noord - Blijdorp	125.820
Noord - Liskwartier	130.127
Noord - Oude Noorden	143.052
Noord - Provenierswijk	88.688
Overschie	312.632
PA - Gebiedscommissie	683.909
PA - Nesselande	228.516
PA - Zevenkamp	188.567
Pernis	176.928
Rozenburg	328.418
Totaal	7.971.592

budget gebiedscommissie, wijkraad, wijkcomité 2021

KraCro - Gebiedscommissie	Begroting	Realisatie	Saldo
Bewonersinitiatieven	471.719	334.727	136.992
Representatie	-	4.660	-4.660
Participatie	125.407	134.544	-9.137
Totaal	597.126	473.931	123.195

¹ Incl. totale restant budget 2020

Zie de bijlage voor een uitsplitsing van de bewonersinitiatieven

3. Het (on) gevraagd (gekwalificeerd) advies geven aan het gemeentebestuur.

Overzicht adviezen en terugkoppeling

De gebiedscommissies, wijkraden of wijkcomités zijn bevoegd het gemeentebestuur te adviseren. gebiedscommissies, wijkraden of wijkcomités kunnen gevraagd en ongevraagd adviseren. Het college kan gemotiveerd afwijken van een advies van de gebiedscommissie. Het college zorgt voor een onderbouwde en tijdige reactie. In 2015 was het percentage reacties 66%, in 2016 75%, in 2017 68%, 2018 59% , in 2019 93% en in 2020 91%. Het college streeft ernaar om in 2021 90% van alle adviezen – gevraagd en ongevraagd - gemotiveerd terug te koppelen aan de gebiedscommissies.

Aantal Adviezen		Reacties van of namens het College	Terugkoppeling %
Cluster Stadsontwikkeling	23	14	
Cluster Stadsbeheer	0	0	
Cluster Directie Veiligheid	1	1	
Cluster MO	2	2	
BCO	1	1	
Dienstverlening	4	3	
Totaal aantal adviezen	31	21	68%

toelichting

Met name het ontbreken van reacties vanuit het Clusters Stadsontwikkeling valt op in dit overzicht. Dat is een stedelijk beeld en wordt grotendeels verklaard door het feit dat waar het om beleidsdocumenten of bestemmingsplannen gaat, de formele afhandeling via een raadsvoorstel in besluitvorming komt in de Gemeenteraad. Voor inrichtingsplannen is er een apart proces waarbij in elke fase een terugkoppeling plaatsvindt via de mail. Op ambtelijk niveau en/of op het niveau van werkgroepen kan wel afstemming hebben plaatsgevonden maar daarvoor bestaat geen formele documentatie.

4. De voortgang van de doelen uit de wijkagenda

Om de raad in staat te stellen ook de voortgang van de wijkagenda's te volgen zal er vanaf het gebiedsverslag 2019 ook worden gerapporteerd over de doelen uit de wijkagenda.

De Wijkagenda Crooswijk

De wijkagenda Crooswijk, de wijkactieplannen en het Plan van Aanpak Oud Crooswijk hangen nauw samen en lopen in elkaar over. Grootste verschil is dat het Plan van Aanpak alleen over Oud Crooswijk gaat en de wijkagenda over heel Crooswijk, dus ook Rubroek en Nieuw Crooswijk. Inmiddels is een aantal maatregelen uit het Plan van Aanpak ook ingezet in Rubroek. Dit mede naar aanleiding van een actie in het WAP om te onderzoeken wat er nodig is in Rubroek.

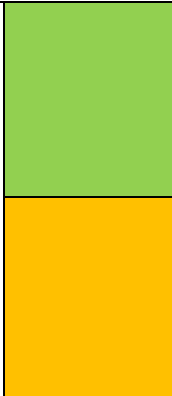
In de wijkagenda Crooswijk zijn een aantal Er-doelen opgenomen, die hieronder worden doorgenomen aan de hand van de maatregelen uit het Plan van Aanpak en de acties uit het Wijkactieplan.

Agenda doelen	Toelichting	Voortgang
Een betere sociaal economische positie van bewoners is het eerste doel. Om de sociale problematiek in Crooswijk te verbeteren ligt de focus op jeugdigen en volwassenen. De maatregelen die hiertoe zijn vastgelegd in het Plan van Aanpak Oud Crooswijk richten zich waar het kan en nodig is ook op Rubroek en Nieuw-Crooswijk.	Voor jeugdigen is gewerkt aan het verbeteren van de schoolprestaties en het behalen van een schooldiploma (startkwalificatie). Inzet is gepleegd op: vergroten van de ouderbetrokkenheid en talentontwikkeling op het gebied van kunst, cultuur, sport en techniek. Met een bijdrage uit Rotterdam Sterker Door en een bijdrage van m.n. de Gebiedscommissie is de realisatie van een Jongerenhub door de Excelsior Foundation in gang gezet. Ook is uit deze twee budgetten een flinke stimulans gegeven aan de beweging New Croos, van en voor jongeren uit de wijk, de programmering is door de Coronamaatregelen uitgesteld naar 2022. Voor volwassenen is weer fors ingezet op de toeleiding naar betaald werk en het verbeteren van de dienstverlening aan bewoners met schulden, o.a. door de inzet van de Crooswijkcoach en de gezinscoaches. De maatregelen hebben waarschijnlijk het meest effect op kortdurende werkloosheid, de langdurig werkloosheid blijft erg hoog. Rubroek en Nieuw-Crooswijk zijn in de inzet meegenomen.	
Leefbaarder wijk Dit doel richt zich enerzijds op het verbeteren van de veiligheid en afname van jeugdoverlast en anderzijds op verbeteren van de buitenruimte en afname van vervuiling.	De veiligheidsindex is gestegen naar het Rotterdams niveau en daarmee is het doel behaald. Voor overlast is er nog veel te doen, de inzet op jongeren, drugs en m.n. de pleinaanpakken blijft hard nodig. Vervuiling van de buitenruimte en naast plaatsingen blijft een belangrijk aandachtspunt, Crooswijk scoort hier nog steeds erg laag. De werkgroep bewoners en ambtenaren is regelmatig bijeengekomen en werkt met extra maatregelen gericht op attitudeverandering van bewoners. De actieve bewonersgroepen die zich inzetten (m.n.	

	Slachthuisterrein, Heinekenterrein) worden actief ondersteund.	
<p>Een betere en gevarieerdere woningvoorraad In Nieuw Crooswijk betreft het afmaken van de herstructurering en in Oud Crooswijk het vervangen van een klein deel van de woningen die slecht zijn. In Rubroek wordt nieuwbouw gepleegd.</p>	<p>In Nieuw Crooswijk is verder gewerkt aan de afronding van de herstructurering. Hierbij hoort ook de aanpak van de buitenruimte en de vernieuwing van panden aan de Crooswijksebocht. In Rubroek is op het Ammanplein volop gebouwd. In Oud Crooswijk is de nieuwbouw vertraagd. Plannen zijn bijgesteld. De nieuwbouw aan de Boezemstraat is gestart en rond de jaarwisseling is een begin gemaakt aan de Rubroekstraat. Aan de ontwikkeling van de Tamboerlocatie wordt wel voortgang geboekt, maar er is nog geen definitieve planning te geven. De planontwikkeling voor de Van Meekerenstraat en omgeving is gestart en in 2022 wordt ook de participatie (PvE) hiervoor gestart. Voor de ontwikkeling op het Schuttersveld (vervangen sporthal) is een besluit genomen. De uitvraag staat in de planning. Voor de aanpak van de omliggende buitenruimte is vraag vanuit de omgeving maar zijn nog geen middelen beschikbaar.</p>	
<p>Meer betrokkenheid van bewoners en ondernemers Doel is dat bewoners en ondernemers zich meer verantwoordelijk voelen voor hun buurt en trots zijn op hun buurt.</p>	<p>Het onderdeel betrokkenheid en participatie laat een wat wisselend beeld zien. Mensen zetten zich relatief veel in voor hun burens, in een aantal buurten wordt van oudsher goed samengewerkt om de buitenruimte schoon te houden (Slachthuisterrein) en dat bleek ook in 2021 een kracht. Ook is een nieuwe groep opgestaan op het Heinekenterrein, Zij hebben een beloning gekregen van Rotterdam Sterker Door. Ook Wijkkrant De Crooswijker ging ondanks Corona door en wordt goed ontvangen in de wijk. Het aantal formeel ingediende bewonersinitiatieven is in 2021 gedaald. Daarentegen zijn via de versnelde procedure van de Gebiedscommissie wel interessante 'Corona-initiatieven' binnengekomen. Traditionele bewonersavonden konden niet gehouden worden en digitale alternatieven zijn in Crooswijk maar matig bezocht. De Gebiedscommissie en gebiedsorganisatie hebben wel kleinere bijeenkomsten gehad maar het bereik bleef daarbij beperkt. De "Groendag" in juli werd goed bezocht en heeft samenwerking tussen bewoners opgeleverd. Deze bewoners zijn betrokken bij de nog te realiseren groenroute in Crooswijk en een wormenhotel in Nieuw- Crooswijk.</p>	

De Wijkagenda Kralingen

Doelen Wijkagenda	Toelichting	Voortgang
Kralingen Aantrekkelijker	In het Wijkactieplan 2021 is voortgang geboekt in de gebiedsontwikkeling Excelsior: er is een keuze gemaakt voor vernieuwbouw van het stadion. De Kop Voorschoterlaan gaat (eindelijk) aangepakt worden en op het Assendelftplein is de school opgeknapt en volgt in 2022 de buitenruimte. De Lusthofstraat continueert de status van Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Er komt een grote uitbreiding van drijvend groen in Struisenburg (en verder in Rotterdam) en er is een inventarisatie gedaan om te komen tot een Groen netwerk in Kralingen	
Kralingen Betrokkener	Buurt Bestuurt Struisenburg heeft last gehad van de beperkingen door corona, maar heeft toch een behoorlijk aantal ontmoetingen georganiseerd. Mede door een bijdrage bewonersinitiatieven konden zij koffieochtenden en ontmoeting in Podium aan de Maas houden. Het participatie traject Zonering Kralingse Bos is vooral digitaal van start gegaan (Ons bos) en liep door tot zomer 2021.	
Kralingen evenwichtiger – <i>focus op de Esch</i>	Kralingen Evenwichtiger geeft qua resultaten een verschillend beeld. De inzet op beheercommissies HBD Filtergebouw en opvang Snelfilterweg heeft ertoe geleid dat het draagvlak voor deze beide opvanglocaties goed is. Er is voor beide locaties een convenant met betrokken partijen getekend. Het traject om Kernwaarden voor de wijk te benoemen (#EchtdeEsch) was intensief en heeft een mooi resultaat opgeleverd. De participatie aan de diverse grote ontwikkelingen in de wijk (gebiedsuitwerking A-Z; Mirt-verkenning/oeververbinding; Kralingen aan de Maas) loop goed. Over de ontwikkeling van de Oude plantage hebben in 2021 twee participatiebijeenkomsten plaatsgevonden. De bedoelde inzet in het sociale domein: oa uitbreiding van de samenwerking in de Wijkschakel en onderzoek naar nieuwe samenwerkingsmogelijkheden hebben door corona vertraging opgelopen. De trainingen Vitale Woongemeenschap zijn deels uitgevoerd.	
Kralingen Leefbaarder	Onder deze doelstelling uit de Wijkagenda staan acties vanuit verschillende clusters. Er is gewerkt aan de verbetering keten schulddienstverlening en de herkenbaarheid van het Huis van de Wijk Nieuwe Plantage. Dat opende in 2020 maar heeft al vrij snel corona maatregelen in moeten invoeren. Dat wordt in 2022 weer opgepakt. Er is op enkele concrete punten gewerkt aan verbeteringen ihkv verkeersveiligheid. Na veel gesprekken is bv tot een aanpassing van de oversteek Oudedijk nabij Kortekade besloten. Het Oostplein heeft geen plek gekregen op de lijst van grote stadsprojecten. Gebiedscommissies van Kralingen Crooswijk en van Centrum hebben middels een ongevraagd advies aandacht hiervoor gevraagd. De aanpak van overlast door studenten heeft sinds de bewonersbijeenkomst van september 2021 veel aandacht gekregen en dit heeft geleid tot een door het college vastgesteld actieplan.	

Kralingen Vitaler:	<p>Aan deze doelstelling wordt grotendeels in het sociale domein gewerkt. Dat maakt dat enkele resultaten niet of anders zijn behaald. De analyse op jeugd in de Wijkprogrammering is afgerond, maar het passende aanbod van effectieve interventies heeft vertraging opgelopen. Doorontwikkeling van Langer Thuis maatregelen resulteert in vernieuwing, het Vlechtwerk overleg) wat verder moet worden door ontwikkelt. Onderzoek naar mogelijkheid om van samenwerking tussen de Nieuwe Plantage, Levinas ea een ouderenhub te maken is formeel niet gelukt. Er is wel resultaat geboekt in de verdere samenwerking. Sociaal Vitaal is in Kralingen op twee plekken in uitvoering gegaan: samenwerking tussen Stichting Super-Actief en een beweegaanbieder. Ditzelfde gebeurde in Oostmolensteyn.</p>	
--------------------	---	---

Bijlage bewonersinitiatieven 2021

Bewonersinitiatief	Totaal
21-0021 Bloemenweide De Esch	9.995
21-0023 Nestkasten De Esch	2.875
21-0471 Kinder Stadskamp 2021	3.454
21-0210 De Muziekkoeier	5.000
21-0277 Serve the city	636
21-0343 Oppassen: Bij Honingen	5.150
21-0438 Huttendorp	2.100
21-0446 Manspasi Gezamenlijke Dienst 2021	975
21-0452 Vergroende Vredenhof	1.781
21-0321 Regentonnen Jeruzalemstraat	1.200
21-0359 Mega Geveltuin Project	8.127
21-0311 Opening nieuw toestel	900
21-0550 Ontdek je stekje, groendag in Crooswijk	8.250
21-0191 Het voorwoord van de Boekenweek	2.261
21-0362 Pop-up Lenteparade	3.750
21-0494 Eenzaamheid doorbreken	948
21-0504 Activiteiten met ouderen	180
21-0326 Opknappen Wijkgebouw de Bron	954
21-0549 Counterbodies	8.390
20-0905 Bloemschikking in de Bron	-180
21-0489 Tropicana Fest 2021	6.750
21-0545 Koester groen	4.250
21-0595 Urban Zomertour	2.800
21-0621 Kunstroute Kralingen-Crooswijk	3.848
21-0626 AED Koeweide	999
21-0631 Digtters aan de Rotte	4.300
21-0633 Feestelijke opening vernieuwde plein	450
21-0635 Multi Cultidag in het Kralingse bos	5.882
21-0642 Geveltuin Vondelweg	690
21-0686 Avondvierdaagse Crooswijk	4.350
21-0689 Bloemschikken Wijkgebouw de Bron	1.325
21-0692 Wijkkrant De Crooswijker	5.210
21-0703 Onderhoud binnentuin Albert de Booyhof	600
21-0712 Samen voor ouderen	1.585
21-0715 Social Moves	4.225
21-0716 Haken en breien Crooswijk Finest	725
21-0675 The Talent Academy Clinics	8.620
21-0783 Deeltuin Lees & Eet	2.169
21-0799 Burendag IJscclubstraat	725
21-0852 Dag van de taal	490
21-0809 Activiteiten met ouderen	600
21-0810 Koken voor ouderen	950
21-0847 Halloween Crooswijk	2.163
21-0869 Powerman Groep voor vrouwen	573
21-0889 New Croos	6.200

21-0998 Kinderen met ideeën	975
21-1005 Halloween speurtocht	400
20-1289 Kinderjury 2021	9.995
21-0004 Ouderenactiviteit in de speeltuin	2.575
21-0008 Geveltuin Brouwersstraat	400
21-0011 Buurten aan de Maas 2021	4.490
21-0014 Wijkkrant De Crooswijker	7.050
21-0018 Wijksteun Ouderen	9.950
21-0019 Website De Esch	1.495
21-0020 Wijktuin De Esch	6.470
21-0033 Valentijn traktatie rondbrengen	950
21-0069 Opknappbeurt moestuin SMOES	950
21-0074 Senioren in de wijk	800
21-0106 Theater in de botanische tuin 2021	2.500
21-0154 Aanvraag voor regentonnen	417
21-0193 Damles en schaakles buiten	900
21-0201 Paaspakketten voor ouderen	950
21-0212 Koeien	2.723
19-1415 De-isolatie van ouderen, retour	-809
20-1051 Jazz in Crooswijk, retour	-536
19-1577 Excursies creatief met taal, retour	-840
20-0168 De Vrouwenclub, retour	-2.779
20-0151 Waterfestival aan de Rotte, retour	-1.188
20-0782 Voedselbank Crooswijk, retour	-374
19-1808 Ondersteuning en contact ouderen, retour	-950
21-0625 3 knotsgekke Burgendagen	2.500
21-0644 Duizelende kleuren in de wijk	3.065
21-0875 Wederopbouw Kralingen	10.000
21-0914 Kerstpakketten vereenzaamde ouderen	950
21-0964 Vrijwilligersavond	995
21-0965 Uitgesteld bevrijdingsfeest & nieuwjaarsreceptie	1.800
21-0974 Fashion 2 Glam	9.700
21-0976 Jazz in Crooswijk	4.000
21-0977 Opknappen verwaarloosd perkje Manegelaantje	5.000
21-0979 EHBO bij baby's en kinderen	990
21-1030 Kerstdiner voor vereenzaamde ouderen	2.500
21-1031 Adventactiviteiten voor vereenzaamde ouderen	975
21-1040 duo-fietsen in Kralingen-Crooswijk	9.572
21-1047 TV in de loungehoek	878
21-1092 Kerstmarkt 2021	3.630
21-1109 Kunst op waterbakken	9.850
21-1133 Watertappunten De Esch	1.150
21-0988 Vergroening en Waterbering De Achtertuin	1.290
21-0992 Van Kralingerhout tot stadsbos	4.519
21-1170 Samen voor ouderen	2.295
21-1222 Koken voor de Wijk	418
21-1237 Live optredens in De Esch	7.700
21-1243 Christmas Sparkle 2021	850
21-1137 STOK	9.791
21-1269 Artist in Residence bij Botanische tuin Kralingen	7.004
21-1272 Vergroening Watertorenweg	10.000
21-1277 Wensposter	999

21-1301 Kerst-actie Kralingen-West	400
21.11.00173 Stichting Excelsior4All	22.000
21.03.00195 Volkstuinvereniging Nooit Gedacht	10.000
20.10.00119 Stichting Seniorenraad Kralingen-Crooswijk	6.167
	334.727

CORONA INITIATIEVEN 2021

	Totaal
Ondernemersvereniging Lusthofstraat	4.750
Bewoner Crooswijk, organiseren straatzang in Paradijslaan/Raakstraat	500
Pottebakkerij Heksenvuur, Klei to Go	1.125
Vereniging Ulu, voedselpakketten uitdelen	4.375
De Eekhoorn V.O.F, lunchpakketten voor vrijwilligers	900
Stichting Super-Actief, meerdere activiteiten in de Esch	4.690
Bewonersgroep Slachthuissterrein, voedselpakketten uitdelen	1.250
Vereniging Moskee Othman, voedselpakketten uitdelen	1.750
Verlenging initiatief Pottebakkerij Heksenvuur, Klei to Go	1.178
De Pomp De Esch, Valentijnsdag	1.296
Tweede verlenging initiatief Pottebakkerij Heksenvuur, Klei to Go	1.228,50
Tweede aanvraag Vereniging Moskee Othman, 2 ^e serie voedselpakketten	1.750
Stichting Bewonersgroep Kralingen-West, boodschappenpakketten uitdelen	2.500
Bewoner Crooswijk, 200 schoolkinderen van Bavokring te verrassen met ontbijtjes en 50 gezinnen in Kralingen West een box vol eten te bezorgen van de plaatselijke winkeliers.	2.800
Bewonersvereniging Rubroek, Burendag	1.000
Bewoner Crooswijk, Watch party 010	700
Bewoner Crooswijk, Comedy@Digters	2.975
Bewoner Crooswijk, Kerstsnackbox	2.350
Mizt aan de Maas Alfabet Soep	9.999
Crooswijk T.V.	afgewezen
Stichting Super-Actief – Wintergedachte 75+	4.050
	51.166,50

